<u>Το μυθιστόρημα *Ζωή στη στάχτη* του Μερκούριου Αυτζή κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός.</u>

ΜΑΙΡΗ ΓΚΑΖΙΑΝΗ: Είστε συγγραφέας. Μιλήστε μας για τον άνθρωπο Μερκούριο.

ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΣ ΑΥΤΖΗΣ: Αρχικά, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για τη φιλοξενία και που με αφορμή το νέο μου βιβλίο με τίτλο Ζωή στη στάχτη. Μέρες και νύχτες Τραπεζούντας από τις εκδόσεις Ψυχογιός μου δίνετε η δυνατότητα να επικοινωνήσω με τους αναγνώστες σας.

Λένε πως καταγόμαστε από την παιδική μας ηλικία και ναι, θα συμφωνήσω απόλυτα. Από τις πρώτες μέρες της ζωής μου, λόγω καταγωγής, ήρθα σε επαφή με τη φύση. Έπαιξα με τα χώματα. Παιχνίδια μου ήταν τα ξύλα, οι πέτρες, το νερό αλλά και απλά υλικά που έβρισκα εύκαιρα. Είμαι παιδί του χωριού, αλάνι του κάμπου και αυτό θα πει πως με τα άλλα παιδιά παίζαμε αχόρταγα στις αλάνες και δεν αφήναμε σπιθαμή γης στην ευρύτερη περιοχή που να μην την ανακαλύψουμε. Αρκεί να πω πως κολύμπι έμαθα στα γύρω ποτάμια. Η φύση λοιπόν αναπόφευκτα επηρέασε την ιδιοσυγκρασία μου αλλά και την προσωπικότητά μου. Ανέκαθεν απολάμβανα τη βόλτα στο δάσος, το σύρσιμο των ποδιών στο χαλί που τα φύλλα στρώνουν το φθινόπωρο κάτω απ' τα δέντρα, το κελάηδημα των πουλιών, το ποτάμι να κελαρύζει, να παρατηρώ τα έντομα. Αγαπώ τα ζώα, με τα άλογα ειδικά χαλαρώνω ιδιαίτερα, ίσως γιατί ο παππούς είχε άλογο και πάντα με έπαιρνε μαζί του όποτε πήγαινε στα χωράφια. Από τότε, όποτε είναι εφικτό, επιδιώκω να κάνω ιππασία. Αγαπώ ιδιαίτερα και τη θάλασσα, τα ζώα της, και ανησυχώ για το μέλλον τους – δυστυχώς υπάρχουν πολλά θαλάσσια είδη που κινδυνεύουν με εξαφάνιση. Πάνω στο θέμα αυτό ενοχλούμαι από την ανευθυνότητα εκείνων που θάβουν τα αποτσίγαρα στην άμμο ή εγκαταλείπουν τα πλαστικά στην αμμουδιά. Σε κάθε περίπτωση μου αρέσει να ακούω τον παφλασμό των κυμάτων και να απολαμβάνω παρέα με την οικογένειά μου ή και φίλους την ανεμελιά σε κάποιο ήσυχο παραλιακό ταβερνάκι. Μου αρέσει επίσης η καλή παρέα, οι συζητήσεις που προκύπτουν αυθόρμητα. Αγαπώ τη μουσική, ανάλογα με τη διάθεσή μου ακούω όλα τα είδη. Φυσικά απολαμβάνω την ανάγνωση του καλού λογοτεχνικού βιβλίου και μ' αρέσει να ταξιδεύω και να γνωρίζω νέους τόπους.

Μ.Γ.: Ποιο ήταν το έναυσμα ώστε ν' ασχοληθείτε με τη συγγραφή;

Μ.Α.: Τα παιδιά. Σε αυτά οφείλω την ενασχόλησή μου με τη συγγραφή. Ως δάσκαλος, με το που ήρθα σε επαφή με τη σχολική τάξη μαγεύτηκα από το ανόθευτο του βλέμματος και τον αφοπλιστικό αυθορμητισμό τους και οι ανάγκες τους ήταν αυτές που με βοήθησαν αρχικά να ανακαλύψω το θέατρο και κατ' επέκταση την αγάπη μου για τη συγγραφή. Κάπως έτσι, δειλά στην αρχή αλλά με δέος και αφοσίωση και πολύ μελέτη έγραψα το πρώτο μου θεατρικό έργο για παιδιά, που έλαβε διάκριση κι έπειτα με περισσότερη αυτοπεποίθηση καταπιάστηκα με το επόμενο, μια συλλογή από μικρές ιστορίες και μετά με το τρίτο, το τέταρτο… Συνολικά μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί τριάντα βιβλία, από όλα σχεδόν τα είδη –μικρές ιστορίες, παραμύθια, μυθιστορήματα– για παιδιά και νέους με διάφορα κοινωνικά θέματα. Το Ζωή στη στάχτη. Μέρες και νύχτες Τραπεζούντας, είναι το πρώτο μου ιστορικό μυθιστόρημα για ενηλίκους.

Μ.Γ.: Υπήρξε κάποιος άνθρωπος που σας ενθάρρυνε στα πρώτα σας συγγραφικά βήματα;

Μ.Α.: Είμαι απ' τους συγγραφείς που είχαν στο ξεκίνημά τους και ενθάρρυνση και υποστήριξη. Και ευγνωμονώ και από αυτό το βήμα την πολυαγαπημένη συγγραφέα κ. Λότη Πέτροβιτς Ανδρουτσοπούλου

που για μια δεκαετία η στενή συνεργασία μας στον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου (IBBY Ελλάδας) ήταν ένα μεγάλο σχολείο. Φυσικά ευγνωμονώ και την επίσης πολυαγαπημένη συγγραφέα κ. Αγγελική Βαρελλά για τις πολύτιμες συμβουλές της, ενώ δε θα ξεχάσω αφενός την αείμνηστη Κίρα Σίνου, που με τις ώρες μιλούσαμε για το πως πρέπει να είναι το ιστορικό μυθιστόρημα και αφετέρου την αείμνηστη Γαλάτεια Γρηγοριάδου Σουρέλη κι εκείνο το βροντερό της «Να γράφεις, βρε! Και να διαβάζεις! Έχεις πολλά να δώσεις».

Μ.Γ.: Τι είναι αυτό που δεν αντέχετε ως άνθρωπος ή/και ως συγγραφέας;

Μ.Α.: Είμαι από τους ανθρώπους που δείχνουν κατανόηση και δίνουν ευκαιρίες ξανά και ξανά. Ωστόσο δε αντέχω την υποκρισία, αποφεύγω τους δήθεν και απεχθάνομαι τις διακρίσεις και την αδικία που γίνεται σε βάρος των αδυνάτων. Ενοχλούμαι επίσης από την κακή αισθητική και προχειρότητα σε όλα τα πράγματα αλλά και από την ασχήμια και την τσαπατσουλιά στο περιβάλλον γύρω μας.

Ως συγγραφέας νιώθω ευλογημένος που βρέθηκα στο δρόμο της συγγραφής και σέβομαι όλους τους συναδέλφους, ενώ θαυμάζω αυτούς που συνειδητά, με συνέπεια, αφοσίωση και πολλή δουλειά αγωνίζονται και δίνουν στους αναγνώστες ποιοτικά λογοτεχνικά βιβλία.

Μ.Γ.: Το νέο βιβλίο σας έχει τον τίτλο «Ζωή στη στάχτη». Με τι έρχεται σε επαφή ο αναγνώστης στις σελίδες του;

Μ.Α.: Είναι ένα ιστορικό μυθιστόρημα που παρακολουθεί στενά τη ζωή μιας νεαρής γυναίκας, της Χρυσαυγής Μικροπούλου, και των μελών της οικογένειάς της και εξιστορεί τους αγώνες και τις θυσίες των Ελλήνων του Πόντου να ζήσουν ειρηνικά σε μια εποχή που σημαδεύτηκε από πολέμους, διωγμούς, λεηλασίες, καταστροφές, βιασμούς, πυρπολήσεις, αμελέ ταμπουρού, πορείες θανάτου, στάχτη, γενοκτονία, προσφυγιά…

Πιο αναλυτικά:

Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου ο αναγνώστης μεταφέρεται στην Τραπεζούντα στις αρχές του 20ου αιώνα. Η πόλη την περίοδο αυτή είναι το σημαντικότερο διαμετακομιστικό εμπορικό κέντρο της Μαύρης Θάλασσας και μοιάζει με πολύχρωμο μωσαϊκό.

Στο λιμάνι της ξεφορτώνουν δεκάδες εμπορικά πλοία, ενώ καθημερινά από την Περσία και τα βάθη της Ανατολής καταφτάνουν αναρίθμητα καραβάνια με τις καμήλες φορτωμένες μετάξι και κασμίρια και τάπητες και μπαχάρια και καπνό…

Την ίδια ώρα κι ενώ η οθωμανική αυτοκρατορία καταρρέει, Έλληνες και Τούρκοι και Αρμένιοι και Κιρκάσιοι και Λαζοί κάνουν τα ψώνια τους, πίνουν καφέ στο Μεϊντάνι και χαριτολογούν…

Από τα γύρω μαγαζιά βραχνή και άγαρμπη ακούγεται η φωνή του καφεπώλη:

«Πάρε, πάρε, πάρε! Μοσχοβολάει ο καφές σήμερα!»

Και από κοντά και των γυρολόγων οι κραυγές.

«Limonata dir buz gipiii!»

«Ariani soğuk diiir!»

«Βάι, βάι, βάι!»

Ανάμεσά τους η Λεϊλά, η «άγια σαλή» της πόλης, την ημέρα κάνει του κόσμου τις τρέλες και περιγελά όποιον βρει μπροστά της και τη νύχτα, μεταμορφωμένη σε Αρσενία, τα βάζει με τους δαίμονες…

Η Χρυσαυγή, στα δεκαπέντε της αναστατώνεται από την προφητεία της Λεϊλά, που της λέει το μέλλον της. Το πρώτο σκίρτημα δε θα αργήσει να έρθει. Πολλοί θα την πολιορκήσουν, αυτή όμως θα ερωτευτεί τον Νικηφόρο και στο πρόσωπό του θα γνωρίσει την αληθινή αγάπη. Και ο Νικηφόρος για την αγάπη της, μετά από ένα τραγικό γεγονός, θα τα βάλει με τα στοιχειά της φύσης και τους δαίμονες και θα διανύσει εκατοντάδες χιλιόμετρα για να βρεθεί κοντά της. Άραγε οι δύο νέοι θα καταφέρουν να παντρευτούν, θα πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους να κάνουν οικογένεια, να κάνουν παιδιά;

Οι Νεότουρκοι, που είναι ίδιοι οι δαίμονες, από την ίδρυσή τους ως κόμμα σχεδιάζουν τον αφανισμό του χριστιανικού πληθυσμού (Ελλήνων κυρίως και Αρμενίων) και για να το πετύχουν θα εφαρμόσουν τις πιο σατανικές μεθόδους…

Μ.Γ.: Ποιο ήταν το κίνητρο ώστε να γράψετε για το συγκεκριμένο θέμα;

Μ.Α.: Ο Πόντος έγινε κομμάτι της ζωής μου από τον πρώτο καιρό του έγγαμου βίου μου. Χάρη στη Σίσσυ μου, που είναι παιδί μεταναστών γέννημα θρέμμα Πόντια, παραδοσιακά εδέσματα, λέξεις, φράσεις, χωρατά, τραγούδια, γλέντια, χοροί, έγιναν σταδιακά στοιχεία της μύησής μου σ’ έναν κόσμο και μια κουλτούρα, για τα οποία ελάχιστα γνώριζα. Και είχε στη μύησή μου αυτή σημαντικό ρόλο εκτός από τη Σίσσυ με τις περιγραφές και τις θύμησες που είχε από τη γιαγιά της, την ηρωίδα του βιβλίου, που κάποτε έπαιρναν τη μορφή αφήγησης και ο Μόντε Χρήστο, το μοναδικό εν ζωή σερνικό της ηρωίδας, που σε κάθε συνάντησή μας σκάρωνε με τα πνευστά ή το μπουζούκι του νότες του Πόντου. Κάπως έτσι, μόλις πριν δυο χρόνια ήρθε στην επιφάνεια και στα έκπληκτα μάτια μου, σαν από ανασκαφή, κι ένα κασελάκι της γιαγιάς με κειμήλια μεγάλης συναισθηματικής αξίας, καθώς και η επιθυμία της να γίνει η ζωή της βιβλίο. «Τις στιγμές της ζωής μου, που απλόχερα σου χάρισα» έγραφε «βάλ’ τες στο χαρτί στρωτά, ώστε να τις διαβάσουν όλοι. Κάν’ τες εικόνες να μπορούν να τις καταλαβαίνουν, να τις θυμούνται. Και μην ξεχνάς: έρωτες, γέλια, χαρές, πόνος, έχθρες, ζωή, θάνατος, όλα ένα. Σφιχταγκαλιασμένα. Έτσι είναι η ζωή. Κάνει κύκλους, μικραίνει, αλλά ποτέ δεν κλείνει. Κι ο κόσμος μπορεί να φθίνει, να ζαρώνει, μα ποτέ δε σβήνει. Ο κόσμος είμαστε εμείς. Και εμείς έχουμε ο ένας τον άλλο. Ο άλλος είναι η συνέχειά μας. Αυτό κάνε κι εσύ. Αναζήτησε τον άνθρωπο όπου και αν βρίσκεται. Μοιράσου μαζί του. Είναι άκρως λυτρωτικό να ξυπνάς, να σηκώνεις το βλέμμα σου και να σε τυφλώνει η έσχατη λάμψη του άρματος του ήλιου…» Κάπως έτσι, χωρίς να το καταλάβω ο πυρήνας και οι βασικοί ήρωες του ιστορήματός μου είχαν πάρει σχήμα και πνοή. Η συνέχεια χτίστηκε λίγο-λίγο με μεθοδική δουλειά, ενδελεχή έρευνα, μελέτη και διασταύρωση των πηγών και φυσικά με γράψιμο σβήσιμο ξανά και ξανά, μέχρι να έρθει το επιθυμητό.

Μ.Γ.: Κατά τη διάρκεια της συγγραφής τα προσωπικά συναισθήματα του συγγραφέα εκφράζονται μέσω της γραφής του;

Μ.Α.: Η πνοή του συγγραφέα υπάρχει στο δημιούργημά του. Όσο διαρκεί το ταξίδι της συγγραφής, όσο διαρκεί η αγωνία του εργαστηρίου και η επεξεργασία προχωρά στην πρώτη, σε μια δεύτερη, τρίτη και τέταρτη γραφή, ο συγγραφέας ταυτίζεται με αυτό –δεν γίνεται αλλιώς. Προσωπικά, γίνομαι ένα με τους ήρωες μου. Μπορεί να είμαι κάποιος απ’ αυτούς, μπορεί να μοιράζομαι σε περισσότερους, ίσως να είμαι ο τριτοπρόσωπος αφηγητής. Σε κάθε περίπτωση ακολουθώ τα βήματά τους, βιώνω και αισθάνομαι ό,τι και αυτοί. Όσο λοιπόν κι αν προσπαθώ να μείνω αποστασιοποιημένος, τα συναισθήματά τους γίνονται και δικά μου συναισθήματα ή για να το θέσω αλλιώς, στην προσπάθειά μου οι ήρωες να γίνουν αληθινοί και οι κουβέντες τους να περνούν απέναντι, να αγγίζουν, μπαίνω στο μυαλό τους, στην ψυχολογία τους και οι αντιδράσεις τους, οι λέξεις που χρησιμοποιούν είναι αυτές που εγώ θα έλεγα, αν ήμουν στη θέση τους.

Μ.Γ.: Υπάρχουν αξίες που ακυρώνονται (από πρόσωπα ή καταστάσεις) και άλλες που αναδεικνύονται μέσα από την ιστορία που αφηγείστε;

Μ.Α.: Από την αρχή του βιβλίου και σε ένα μεγάλο μέρος αυτού αναδεικνύονται αξίες όπως: της οικογένειας, της αγάπης, της ειρηνικής συνύπαρξης, του δίκαιου και τίμιου αγώνα, της φιλίας και φυσικά της ζωής. Τα γεγονότα όμως καθώς η πλοκή εξελίσσεται και οι συνθήκες που ο πόλεμος δημιουργεί σε συνδυασμό με τις καταστροφές και τα δεινά που προκαλεί αλλά και το μίσος και ο φανατισμός που οι

Νεότουρκοι και οι εθνικιστές καλλιεργούν, δηλητηριάζουν μεγάλο μέρος του μουσουλμανικού κόσμου, ακόμα και αυτούς που ήταν φιλικοί, που εντέλει με τη συμμετοχή και του ίδιου του κράτους και του στρατού διαγράφουν όλες τις παραπάνω αξίες και ακυρώνουν την ίδια τη ζωή. Από τα πρώτα χρόνια του Μεγάλου Πολέμου οι ήρωες του βιβλίου βιώνουν στο πετσί τους την ανασφάλεια, τον φόβο, τον τρόμο που οι τσέτες σπέρνουν. Η αξιοπρέπειά τους μηδενίζεται, η ανθρώπινη υπόσταση ακυρώνεται, χάνουν τα σπίτια τους, χάνουν αγαπημένους ανθρώπους, μέχρι που τελικά χάνουν την πατρίδα τους και βρίσκονται πρόσφυγες στις γειτονιές του κόσμου.

Μ.Γ.: Υπάρχει κάποιο βιβλίο που σας επηρέασε ως άνθρωπο ή ως συγγραφέα και ποιο είναι αυτό;

Μ.Α.: Πολλά είναι τα βιβλία που με συγκινούν και με αγγίζουν ως άνθρωπο, και ως συγγραφέα, στα πρώτα μου βήματα, πολλά ήταν αυτά που με εντυπωσίασαν οι αφηγηματικές τεχνικές τους, που με βοήθησαν να βρω τον προσωπικό μου τρόπο γραφής. Συνεπώς θα τα αδικήσω, αν αναφερθώ σε κάποιον από αυτά.

Μ.Γ.: Οι κριτικές παίζουν ή δεν παίζουν ρόλο στην πορεία ενός βιβλίου και γιατί;

Μ.Α.: Για να απαντήσουμε στο ερώτημα ίσως θα πρέπει να αναρωτηθούμε πρώτα, αν σε τι ποσοστό και σε ποιο βαθμό οι αναγνώστες παρακολουθούν και συμβουλεύονται τις κριτικές πριν προβούν στην αγορά κάποιου βιβλίου. Πρέπει επίσης να δούμε αν υπάρχει ένα είδος κριτικής. Οι ειδικοί διακρίνουν περισσότερα από ένα. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, υπάρχει η πρωτογενής, η λεγόμενη λογοτεχνική ή «δημοσιογραφική» που αφορά στην παρουσίαση και σχολιασμό του έργου και του συγγραφέα σε ένα περιοδικό ή εφημερίδα, στις μέρες μας και σε site, blogs κλπ, και η δευτερογενής που συμπεριλαμβάνει την επιστημονική κι ακαδημαϊκή φιλολογική μελέτη και έρευνα του έργου, ενώ κατά μία άλλη άποψη διαχωρίζεται στην περιγραφική που απλώς παρουσιάζει το έργο, στην ερμηνευτική που αναλύει το έργο με επιστημονικά εργαλεία και στην αξιολογική από επαγγελματίες κριτικούς και εντοπίζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κρίνοντας την αξία του έργου.

Συνεπώς, για να είμαστε δίκαιοι τόσο με τους κριτικούς όσο και με τους δημιουργούς των λογοτεχνικών έργων, θεωρώ πως οι κριτικές, αν και είναι σημαντικές, είχαν απήχηση και επηρέαζαν την πορεία των βιβλίων παλιότερα που η βιβλιοπαραγωγή ήταν μικρή. Στις μέρες μας που η βιβλιοπαραγωγή είναι τεράστια αυτό είναι ανέφικτο, γιατί απλούστατα οι κριτικοί δεν είναι δυνατόν να έχουν άποψη για όλα όσα εκδίδονται. Αν και η διαφήμιση μπορεί να απογειώσει τις πωλήσεις κάποιου βιβλίου, πιστεύω πως το κάθε λογοτεχνικό βιβλίο έχει το αστέρι του. Πως η πορεία του εξαρτάται από το πόσο καλό είναι, στοιχείο που ο αναγνώστης μπορεί να καταλάβει είτε αφιερώνοντας λίγο χρόνο και ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τα αναγνώσματά του να το επιλέξει και να το ξεφυλλίσει, είτε από τις συστάσεις που θα έχει από φίλους. Σίγουρα ρόλο στη θετική εικόνα του βιβλίου παίζουν οι αφηγηματικές αρετές και το περιεχόμενό του, το αν διαβάζεται απνευστί, αν κόβει την ανάσα. Ενώ ρόλο παίζουν επίσης το εξώφυλλο, ο τίτλος, το θέμα του που συνοπτικά παρουσιάζεται στο οπισθόφυλλο, η δυνατή αρχή, το τέλος.

Μ.Γ.: Ένα βιβλίο πρέπει να έχει μηνύματα ή απλά να ευχαριστεί τον αναγνώστη;

Μ.Α.¨Η ανάγνωση είναι μια διαδικασία που οφείλει να στοχεύει στην απόλαυση. Μέσω αυτής ο αναγνώστης δραπετεύει από την κουραστική ίσως και σκληρή πραγματικότητα και βιώνει μια άλλη, αυτή των ηρώων του βιβλίου. Βυθίζεται στις σελίδες του, ταυτίζεται με κάποιον ή και περισσότερους από τους ήρωες και μοιράζεται μαζί τους τον ψυχισμό τους.

Σε ό,τι αφορά στους αναγνώστες, είναι γνωστό πως υπάρχουν εκείνοι που προτιμούν το εύπεπτο ανάγνωσμα, αυτό που απλά θα τους χαλαρώσει και θα τους ευχαριστήσει χωρίς να χρειαστεί να ενεργοποιήσουν πολύπλοκες διεργασίες του εγκεφάλου, υπάρχουν και εκείνοι που παράλληλα με την απόλαυση επιδιώκουν στη λήψη γνώσεων σε διάφορα θέματα, που θα ενεργοποιήσουν τους νευρώνες και τα κέντρα του εγκεφάλου που ελέγχουν τις αισθήσεις, την αντιληπτική ικανότητα καθώς και τις ανώτερες πνευματικές λειτουργίες.

Προσωπικά, κατά την ταπεινή μου άποψη, ένα λογοτεχνικό βιβλίο δεν πρέπει να έχει ίχνος κηρύγματος και με σεβασμό και ειλικρίνεια προς τους αναγνώστες αλλά και προς τα θέματα που επεξεργάζεται πρέπει και να ευχαριστεί και να ενεργοποιεί τα ανώτερα πνευματικά κέντρα του εγκεφάλου. Αυτό προσπαθώ να κάνω με τα βιβλία μου.

Μ.Γ.: Αν αναζητούσαμε το βαθύτερο μήνυμα του βιβλίου σας, ποιο θα ήταν αυτό κατά τη γνώμη σας;

Μ.Α.: Η αξία της ζωής και οι αγώνες των Ελλήνων του Πόντου να ζήσουν ειρηνικά σε μια εποχή που σημαδεύτηκε από πολέμους, διωγμούς, λεηλασίες, καταστροφές, γενοκτονία, προσφυγιά.

Μ.Γ.: Πιστεύετε ότι οι Έλληνες διαβάζουν; Και τι είδους βιβλία επιλέγουν;

Μ.Α.: Δεν έχει σημασία το τι πιστεύω εγώ. Αν κάνουμε μια μικρή έρευνα και ρίξουμε μια ματιά στα στατιστικά στοιχεία, διαπιστώνουμε πως οι Έλληνες προτιμούμε μάλλον περισσότερο την οπτικοακουστική ψυχαγωγία, την τηλεόραση και τα άλλα μέσα, απ' ό,τι το διάβασμα κάποιου βιβλίου. Συγκεκριμένα, είμαστε αρκετά πιο χαμηλά από πολλές χώρες της Ευρώπης, που η ανάγνωση βιβλίων βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό. Είμαστε μάλιστα χαμηλότερα κι από χώρες της Μεσογείου, όπως η Κύπρος, η Ισπανία και η Μάλτα, που έχουν το ίδιο κλίμα με μας. Και ενώ με την πανδημία το βιβλίο μπήκε πιο δυναμικά στα σπίτια μας, δεν ξεπέρασε τις άλλες επιλογές οικιακής ψυχαγωγίας. Επίσης φαίνεται πως οι γυναίκες διαβάζουν περισσότερο και σε ότι με αφορά και έχει σχέση με το συγκεκριμένο μου βιβλίο, το ιστορικό μυθιστόρημα το τελευταίο διάστημα είναι στις προτιμήσεις πολλών.

Μ.Γ.: Ποιος είναι ο επόμενος συγγραφικός στόχος σας;

Μ.Α.: Υπάρχουν κάποια στα σκαριά και για παιδιά και για ενηλίκους, κανένα όμως από αυτά δεν έχει αποκτήσει σαφή μορφή, οπότε είναι νωρίς για να μιλήσω.